

[ifrlnmi mesajlarn iti qlnc; D-in Teleqrama baars](#)

Teleqram" thksiz kild ifrli onlayn mesajlama tqdim etmkl, dnyada istifad ediln mesajlama" .proqramna evrilmidir. Paris facisi v D-in bu xidmtdn yararlanmas il Teeqra byk baars il zlmidir

AranNews- Qanl Paris hadislrinin ba vermsind terrorularn "Teleqram" mobil proqramdan sui-istifad etmsi gman, hminin hd-qorxu v tbiat n bu sosial bknin mumi kanallardan istifafd etmsinin ardnc, indi bir daha onlayn dnyasnda ifrli mesajlama, siyastilrin tnqid dalasn qaldrmdr. Tnqidlr, Teleqramn mumi kanallar kimi funksiyalara da aid olur. Bu funksiyalar dnyann hr bir nqtsind btn istifadilr n azad tribunaya evril bilr. Terroru tkilatlar v cinaytkarlar oxdan idi ki, onlayn xidmtlrdn yetrinc faydalanmaa balamdlar D-in Parisd trtdiyi hadisdn sonra geni tnqidlr v siyasi tzyiqlr cavab olaraq Teleqramn icra direktoru Pavel Durov 12 dild faliyt gstrn 78 D mesajlama kanalnn akar edilrk, balandn bildirib

Qeyd edk ki, Messengerin yaradcs v xsusi mesajlamann brk trfdarlarndan olan 31 yal Pavel Durov D-in Teleqram vasitsil tbiat aparmas il bal ittihamlara cavab olaraq "gr bu sosial bk olmasayd, terrorular istniln baqa bir bkdn asanlqla istifad edckdir", - dey mnasibt bildirib. Hminin artrb: "Terrorularn mumi kanallar balansa da konpanyann siyasti xsusi v ifrli mesajlar bard dyiklik etmmkdir. Teleqram, xsusi mesajlaman . "istifadilrin "xsi hesab" adlandrr v dvtlirin bel xsi hesablar haqqnda tlbirin etinasz olacaq Teleqramn mesajlama proqramnn n mhm zliyi mesajlarn tamamil ifrlnmsi, son-sona (end to-end) xsusi mesajladr. Bu da o demkdir ki, mesaj gndrn v alandan baqa he bir ks, yaxud he bir izlyici proqram ortada, htta Teleqramn serverlri zrind he bir yolla mesajlarn .mzmunundan xbr tuta, yaxud mesaj gndrilndn sonra onu aradra bilmz D-in sosial bkldr zirk itirak

Thksizlik mtxssislrinin dediklrn gr D v onlarn xbr, fayl paylama, video v fotokil gndrm xsusiytln malik n mhm bazalarna evrilmi Tvetterd dstklyicilrinin istifadi hesablar dondurulduqdan sonra iki ay nc mumi bkln yaradlmas Teleqramda i db. Teleqram D-in z qidsini yaymaq v ictimai qorxu yaratmaq n mhm platformas olmandan lav, bu terror .qrupunun media fallar ondan terroru toplamaq n d istifad edirlr Onlar hmin Teleqram kanallarndan ilk df Paris terror mliyyatnda 129 nfrin lmsini v yzlr insann yaranmas bard xbr elan edrk, onun msuliyytini z hdlrin gtrdlr. 224 nfrin hlak olmasna sbb olmu Rusiyaya mxsus tyarnin Misird squtu hadissini d D Teleqram vasitsil .dnyaya elan etdi

ifrlnmi mesajlara v xsi hesablara qar ar qovluq Yaxn rq Media Thqiqat Mrkzi bildirb ki, D v digr terroru qruplar, o cmlndn l-Qaid, Teleqramn mumi kanallarndan yararlanmaqdan lav, qrupun zvlri il laq yaratmaq, terror mliyyatlarn qarladrma n d ifrlnmi mesajlardan istifad edirlr. Bel kodlami mesajlar izlmk mmkn olmadndan thksizlik v kfiyyat dairlri thdid v zrlr istinad edrk son-sona ifrlinmi .mesajlara qar ciddi mane yaratmaa alrlar Teleqramdan baqa Apple-nin iMessages, WhatsAp, Cryptocat v onlar kimi bir ne proqram ifrli mesaj xidmtlri tqdim edir. Amma D-in Teleqramdan istifad etmlrinin sbbi, digr oxar .irktlrdn frqli olaraq Teleqram irktinin Amerika v Berlind yerlmmsidir

Almaniyann vitural almd slfilr mbarizsi Amerikann bir sra siyastilti ittihat barmaqlarn Edvard Snovden trf tulayblar. Onlarn fikrinc, Snovdenin thksizlik xidmtlrinin mlumat toplamalar metodlarn ifa etmsindn sonra bu kfiyyat xidmtlri terrorular izly bilmdi. AB Mrkzi Kfiyyat darsinin (SA) sabiq risi Ceymz Vulsi deyib ki, Snovdenin li (Paris hadissi qurbanlarnn) qanna bulamdr. nki, o z ifalar il

.kfiyyat tkilatların ziftmi v terrorular izlmk imkann mhv etmidir
Hazrda dnyada mesaj trn bir milyarddan yuxar Android v OS proqraml all telefonların
.mvcudluu il indi thksizlik orqanlar bu xidmtlr nfuz etmy yollar axtarlar
Amerika v Avropada bir ox siyastilr ifrli mesajlar milli thksizlik leyhin thdid hesab edirlr.
nki bu i terrorularn bir-birlri il qarlamasn ox asan, thksizlik xidmtlrinin terrorular izlmzini
.is ox mrkkb v problemlı etmidir

Teleqram, siyasi tzyiqlr mqavimt gstrrk xsi hesablara tkid edir
Wired jurnal bu yaxnlara digital thksizliy aid 34 shiflik snd tapa bilmidir. Snd, thksizlik
bldi olaraq D zvlri trfindn istifad edilir. Bu yolgstricilrin mlumatna gr, terrorular dnyada ba
.vern hadislrı onlayn izly bilir v yaranan boluqlardan z qvvlrini gclndirmk n faydalanrlar
Btn bunlarla yana Teleqramn yaradcs Pavel Durov deyib: "stifadilrinin xsi hesablarn
qorumaq Teleqram n terror kimi xoaglmz hadislrın ba vermsindn daha ox hmiyyt ksb
edir". Daha sad ibartlı desk, Teleqramn yaradcsnn xsi hesablara tkidindn bel xr ki, son-
sona (end to-end) kodladrma yen d azad kild, senzura v szgc olmadan istifadilrin
ixtiyarnda qoyulacaq. Bu sistem nfuz etmk v izlmk, yaxud mhdudiyty tyin etmk n he bir
.yol tapmaq mmkn olmayacaq

Teleqramn z verdiyi mlumata gr onun 60 milyon fal istifadisi vardr v gndlik olaraq
.Teleqram istifadilri arasnda 12 milyard mesaj gndrilir
Hal-hazrda bu proqram iti qlnca evrilib. Bir trfdn istifadilr n mesajların tam ifrli olmas,
totalitar v repressiv hkumtlr klgindn yaayanlar n azad mlumat toplamaq v szgc sndrma
.imkan yaradr, digr trfdn d tkilatlanm terrorularn cinaytlri n yol ar
Pavel Durov arxaynlqla deyir: "ifrlnmnin dayandrlmas ar yolu deyil, nki bu sosial bk
.olmasayd, terrorular istniln baqa bir bkdn asanqla istifad edckdilr